

Utbildningsutvärdering med extern bedömning vid Göteborgs universitet

***BEDÖMARUTLÅTANDE FÖR
KANDIDATPROGRAMMET FRI KONST VID
AKADEMIN VALAND***

Följande personer har ingått i bedömargruppen:

Alexandra Fried (ordf), lektor Konst– och bildvetenskap, Göteborgs universitet

Jacob Jessen, Professor, Trondheim Academy of Fine Art, NTNU

Stine Hebert, freelance kurator og tidligere dekan, Kunstakademiet, Kunsthøgskolen i Oslo

Sara Ekholm Eriksson, student KKH

Inledning.....	3
Beskrivning av uppdrag och platsbesök	3
Kommentar till platsbesökets upplägg	3
Rekommendationer	3
Skriftligt underlag	4
Förändringar i utbildningsplanen och kursplaner	4
Rekommendationer	4
Undervisning	5
Perspektiver på Undervisning	5
Teori og Praksis	5
Teknik – undervisning, værksteder og sammenlægning	6
Individuel og kollektiv handledning	6
Evaluering og feedback – Vurdering af kvalitetsarbejdet	7
Rekommendationer	8
Kunstnerisk udviklingsarbejde og pædagogisk kompetensutveckling	9
Fordeling af forskningstid og forskningsmidler	9
Rekommendationer	11
Arbetslivets perspektiv	11
Professionel udvikling, kunstnerrolle og samfund	11
Rekommendationer	12
Likabehandling, jämställdhetsarbete och breddad rekrytering	13
Studentinflytande	13
Utvärderingar	13
Verkstäder och Galleri	13
Rekommendationer	14
Studentkåren	14
Rekommendationer	14
Arbetsmiljö för studenter	15
Arbetsmiljö	15
Psykisk ohälsa och trygghet	15
Rekommendationer	15
Avslutning	16
Bilaga 1. Schema för platsbesöket	17
Bilaga 2. Översikt skriftligt bedömningsunderlag	18

Inledning

Den externa bedömargruppen har haft i uppdrag att utifrån universitetets kriterier för utbildningsutvärdering enligt policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling och med stöd i vägledning för utbildningsutvärdering utvärdera Konstnärligt kandidatprogram i fri konst, 180 högskolepoäng vid Konstnärliga fakulteten.

Beskrivning av uppdrag och platsbesök

Bedömargruppens arbete inleddes med ett tvådagars platsbesök 20200130-20200131 där den träffade representanter för institutionsledningen, programansvarig, lärare och studenter från den berörda utbildningen.

Vid mötet fick bedömargruppen ta del av information om den institution som ansvarar för utbildningen samt programstrukturen och bedömargruppen fick även möjlighet att ställa frågor om det skriftliga underlaget och praxis för bedömaruppdraget. Platsbesöket fortskred med rundvandring lett av tre studenter som visade bedömargruppen verkstad såväl som ateljéer, teknikutlåning, utställningslokaler, sociala utrymmen och undervisningssalar. Under tiden fördes en dialog med studenter om deras uppfattning om utbildningens innehåll samt arbetsmiljömässiga diskussioner kring arbetsutrymmen.

Platsbesökets första dag avslutades med ett möte med programmets lärare då bedömargruppen kunde ställa frågor om pedagogiska upplägg, lärares forskning, innehåll av praktik och teori i programmet. Den andra dagen inleddes med intervjuer av alumni och fortsatte sedan med att bedömargruppen förberedde återföring till institutionsledning, bestämde arbetssätt och delade upp ansvar inom gruppen. Vid platsbesöket uppstod frågor kring bilagor, praxis, strukturella samt pedagogik och dagen avslutades med återkoppling till institutionsledningen där vissa av de frågor som uppstått kunde tydliggöras.

Kommentar till platsbesökets upplägg

Bedömargruppen upplevde att det saknades tid för diskussion gruppen emellan, samtal med fler antal studenter från olika årskurser och mer tid med undervisande lärare och programkoordinator. Den knappa tiden och den begränsade insynen i den pedagogiska verksamheten gör det svårt att bedöma hur det skriftliga underlaget avspeglar verksamheten i praktiken.

Rekommendationer

- *Platsbesöket bör inledas med ett separat möte för bedömargruppen*

- *Mer tid bör avsättas för bedömargruppen tillsammans med studenter och för närvaro i undervisningssituationer för att bedömargruppen ska kunna värdera utbildningen efter de bedömningskriterier som uppdragsgivaren efterfrågar.*
- *Bedömargruppen anser även att tid för att fördela arbetsuppgifterna samt planlägga skrivprocessen hade kunnat inkluderas i tiden för platsbesöket.*

Skriftligt underlag

Inför platsbesöket tillförsågs bedömargruppen ett mycket omfattande skriftligt material. Bedömargruppens uppfattning är att dokumenten så som kursguide och kursplaner är mycket väl utformade, beskriver samt avspeglar kursernas innehåll och upplägg. Likaså fick bedömmar uppfattningen om att det övriga skriftliga materialet överensstämmer med utbildningen och vi upplever kandidatprogrammet som väldokumenterat samt förankrat i juridiska dokument.

I utbildningsplanen beskrivs examensmålen tydligt och där studenter ska ”visa kunskap och förståelse inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets praktiska och teoretiska grund, kunskap om och erfarenhet av metod och processer samt fördjupning inom området” vid erhållande av kandidatexamen. Bedömargruppen anser att kursplanerna avspeglar innehåll och progression som krävs för att uppnå examensmålen som stipuleras i utbildningsplanen.

Under rubrik ”Mål 5” i utbildningsplanen står det att ”...utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att följa kunskapsutvecklingen, och utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området” Bedömargruppens ställer sig frågande till hur dessa mål är mätbara och hur det värderas i förhållande till studenternas utbildning?

Förändringar i utbildningsplanen och kursplaner

Utbildningsplanen har reviderats och i ett dokument: GU2019/1567 föreslås bland annat att förutom byte av namn av kurser från ”Konst och kontexter till Konst- och kulturteori” så ämnas även relationen mellan teori och studenternas egen praktik förtydligas. Kommittén har dock noterat att relationen mellan teori och praktik bör vidare diskuteras, motiveras och förtydligas av och mellan undervisande lärare.

Rekommendationer

- *Säkerställa att förändringar i utbildningsplanen blir tydliga och väl kommunicerade till studenter.*

Undervisning

Perspektiver på Undervisning

Komiteen har haft begrænset adgang til praksisdelen i uddannelsen og har derfor fokuseret på strukturer og undervisnings komponenter der understøtter praksis. Vi oplever umiddelbart programmet som solidt funderet i studiepraksis i den skandinaviske akademi tradition. BA programmet i Fri Konst er velstruktureret i undervisningens forskellige formater, og svarer tydeligt på kvalitetsarbejdets forventninger om læringsmål og vurderingsmål. De studerendes billedkunstneriske uddannelse er fokus for undervisningens tilrettelægning, og der foregår en grundig undervisning i programmets kurser. Læsning i programmets 'Konstnarlig praktik' kursguider afslører solide formuleringer af læring, som er pædagogisk forankret i den enkelte studerendes kunstneriske faglige udvikling. Programmets undervisere anses for velkvalificerede med dokumenteret erfaring indenfor både undervisning og praksis. Der finder også refleksion og udveksling af undervisningsindholdet sted imellem undervisere, men måske mangler der tydeligt programmerede planlægning og undervisningsudvikling møder.

Teori og Praksis

Teoriundervisning og skrivepraksis har fokus på uddannelsen, som de studerende og alumni generelt oplever som konstruktivt. Studenterne oplever dog en større vægtning af teori end af praksis hvilke i deres blik kommer til udtryk i bla. færre tekniske workshops og mindre undervisning i maleri. Ydermere opleves undervisningen i teori og praksis som indbyrdes 'konkurrerende' eller 'mindre koordineret'. Alumni udtaler at der retrospektivt var interessante sammenhænge og inspiration imellem de to dele, og at de netop indbyrdes forstærkede hinanden. Feedback fra programmets undervisere viser at de to dele overordnet samtænkes, men at dette kan koordineres yderligere og tydeliggøres. For eksempel foretager teorilærerne ateliersamtaler med studenter, hvilket nævnes af studenter som et muligt forbedringstiltag. Men der bekræftes samtidig at kommunikation og planlægning imellem de to dele af lærerkollegiet kan forbedres og tydeliggøres.

Komiteen vurderer at det er en prioritering for programmet at synliggøre forbindelsen og koordinationen i mellem teoretisk og praktisk undervisningsindhold. Således at den overensstemmelse der i udgangspunktet findes imellem de to dele også udføres og kommunikeres: *'Synchronised in the aim to create practitioners that are familiar with cultural discourses and theory'* (teorilærer om forholdet imellem teori og praksis). Komiteen vurderer at dette i hovedparten handler om en planlægnings- og kommunikationsmæssig udfordring, der kan tilrettelægges i møder for undervisningsudvikling med lærere. Dette handler også om at tydeliggøre mål med den teoretiske del af undervisningen for studenterne, da studenter såvel som alumni oplever et ønske om en 'akademisering' af billedkunstundervisningen fra Institutionens side.

Fra komiteens side ses der positivt på det skriftlige fokus og 'proces dagbogen', der, til trods for at studenterne ikke nødvendigvis ser det positive i tidligt i processen at definere konkrete rammer, kan hjælpe til at åbne og accelerere værkprocesser. Skrivedskaber tænkt som støtte til projekters proces, og for at skabe sproglig bevidsthed i praksis, er gode værktøjer. Men det kræver nok afstemte forventninger til værktøjernes anvendelse. Ud fra komiteens samtaler med studerende og alumni fremgik det ikke klart om 'proces dagbogen' var forstået og i hvor høj grad den blev udført. Der blev foreslået en blog for 'proces dagbogen'. Dette kan være et punkt til opfølgning.

Teknik – undervisning, værksteder og sammenlægning

De tekniske værksteder er en kernefunktion for et kunstakademi. BFA programmets kursplaner for 'Konstnarlig Praktik', 1 årets kurs FRGKP1 inddrager værksteder og tekniske workshops, og studenter nævner det som en positiv udvikling at valgbare kurs generelt er blevet mere praksisorienterede. Programansvarlig nævner en strukturering af værkstedsundervisning som et ønskværdigt forbedringspotentiale og studerende efterspørger tekniske workshops og undervisning i maleri. Samtidig hersker der forudsigelig usikkerhed omkring de værkstedsmæssige konsekvenser af sammenlægningen med HDK i form af adgang og brug for de forskellige grupper af studerende. Dette nævnes af både studenter og alumni, der både forudser muligheder og udfordringer ved sammenlægning.

Komiteen har indtryk af at der er en grundlæggende sund vægtning af teknik og materialebearbejdning og tilfredsstillende tilgang til værksteder. Dette kommer til udtryk hos de studerende, der er tilfredse med de ressourcer de har til rådighed. Adgang til værkstederne er nem og de oplever at de modtager den støtte de har brug for under arbejde i værkstederne. Komiteen overvejer dog om der mangler en mere overordnet strategi for det tekniske perspektiv og værksteders rolle på programmet, også set i lyset af teknologiers hastige udvikling og forandring. Hvorledes kan eller skal teknisk undervisning i kunsthøgskolen vægtes og udvikles? Hvilken rolle spiller materialebearbejdning af alle slags i programmets undervisning? Med en strategi kan værksteder og teknisk undervisning integreres i undervisningen i overensstemmelse med programmets målsætninger. I forbindelse med sammenlægningen til HDK Valand kan dette blive særligt vigtigt.

Individuel og kollektiv handledning

Der er generelt meget positiv tilbagemelding omkring den individuelle vejledning / atelieramtalen fra både ansatte og studenter. Studenterne udtrykker stor tilfredshed med engagement og niveau fra lærerne i forbindelse med samtaler og undervisning. De nævner at det er en mangel, at det ikke er oplagt at få vejledning af andre end ens individuelle vejleder. Lærerkollegiet bekræfter at der ikke i undervisningsstrukturen er afsat tid til 'ekstra' vejledning. Dette skal måske vurderes i sammenhæng med den fintmaskede undervisningsstruktur, der fordeler både studenternes men særsomt undervisernes tid på de forskellige aktiviteter uden margener. Det meldes fra lærerstaben, at der kunne være brug for en 'padding' af strukturen. I forhold til struktur og tid er der på den anden side netop gjort tiltag til at løsne op strukturen ved hver anden uge er afsat til teori og hver anden til praktisk

undervisning og som leder til mere planlægningsfrihed for lærerne (Komiteen mangler dog klarhed over hvilke konsekvenser dette har). Fra komiteens side vurderes det at ledelsen bør give plads til undervisning, der ikke er skemalagt og dermed etablere en 'padding' af strukturen.

Med programmets begrænsede ressourcer til gæsteundervisere, er det vigtigt at udnytte det potentiale som findes i det nuværende lærerkollegium. At studerende kan få adgang til at tale med andre undervisere end deres hovedvejleder er vigtigt for at garantere spredning og udvikling i individuel og kollektiv vejledning. Komiteen opfordrer til at overveje forholdet imellem hyppige gruppekritikker med faste vejledere og begrænset variation i vejledere for den enkelte studerende (Såfremt komiteen har forstået dette forhold rigtigt). Altså at overveje større variation i vejledning med brug af nuværende lærerkollegium. En overvejelse kunne også være at genindføre phd'erne i programmets undervisning til trods for ikke alle har omfattende pædagogisk erfaring forud, hvilket eventuelt kunne imødekommes via mentorforløb og kollegial sparring.

Evaluering og feedback – Vurdering af kvalitetsarbejdet

På kursniveau har programmet opbygget en solid tradition for verbal tilbagemelding og feedback. Dette bekræftes af både nuværende og tidligere studenter og undervisere. De skriftlige online spørgeskemaer har lave svarprocenter. Komiteen vurderer at både individuelle besvarelser og gruppeevaluering er vigtige for et veldokumenteret og transparent kvalitetsarbejde. Spørgeskemaer har den åbenlyse kvalitet at de er anonyme, imens den verbale evalueringssamtale kan afdække potentialer og behov via positiv gruppedynamik og klarhed i kommunikation.

Der er dokumenteret fine gruppevise læreranalyser af mundtlig feedback. Dog er der i medfølgende dokumentation ikke tydeligt redegjort skriftligt for refleksion og sammenstilling af den individuelle feedback i spørgeskemaer (enkät). Uanset om dette skyldes at det ikke er oplastet til Sharefile evalueringsmaterialet, blot ikke er dokumenteret eller ikke finder sted i skriftlig form, anbefales det at prioritere kortfattet skriftlig refleksion og analyse, også af spørgeskemaer, i kvalitetsarbejdet. På et program hvor de fleste er ansat på åremål kan det være værdifuldt at kunne se tilbage på tidligere evalueringer og prioriteringer og bevare den institutionelle hukommelse.

Rekommendationer

- *På foranledning af lærerkollegiet opfordres der til at skabe en mødeplads for diskutere og udvikle undervisningen pædagogisk i mellem lærerne og eventuelt med input fra andre kunstner kolleger. Et 'pædagogisk forum'.*
- *Der opfordres til en tydeligere koordinering og synliggørelse af teoretiske kurs og praktiske kurs i 'pædagogisk forum'. I forlængelse af dette opfordres lærekollegiet til at tydeliggøre målsætningen med teori og teoriforståelse overfor studenterne - 'At skabe praktiserende kunstnere der er informerede af og kan navigere relevante kulturelle diskurser og teori'.*
- *Der opfordres til at tydeliggøre værdien af det skriftlige arbejde i relation til praksis, 'proces dagbok', til og med studenter.*
- *Der opfordres til overordnet strategi for teknisk undervisning – herunder medtænke mediespecifikke udfordringer såsom undervisning i maleri.*
- *Sammenlægningen HDK Valand tilbyder programmet i fri konst muligheder og udfordringer. Komiteen har ikke overblik over dette spektrum, men opfordrer programmet til en transparent proces med studenter og lærere om mulighederne hvad angår samarbejde, faciliteter og undervisning på tværs af programmer. ('Jeg tror også det er vigtigt at institutionen gør noget aktivt for at afstedkomme samarbejde i den nye konstellation' – alumni 2019. 'Kanske vore det möjligt att vissa av de valbara kurserna skulle kunna vara öppna för studenter både på Valand och HDK? – alumni 2018). Komiteen opfordrer til en kombination af socialt og fagligt udviklingsforum med studenter og lærere på de to institutioner.*
- *Der opfordres til at skabe rum i undervisningsstrukturen for ikke-skemalagt undervisning, der kan bruges til for eksempel vejledning af studenter. Såfremt denne findes allerede (hver 2. uge undervisningsfri) kan dette tydeliggøres. I forlængelse heraf opfordrer komiteen til at overveje større variation i vejledning med brug af nuværende lærerkollegie.*
- *Komiteen tænker Phd studenter som et muligt udviklingspotentiale for programmets undervisning, og med en fælles strukturering af udvikling af pædagogiske aspekter, er der måske mulighed for igen at inkludere Phd'er i undervisningen.*
- *Programmet bør sigte efter en bedre udnyttelse af spørgeskema tilbagemelding. Dette særligt med henblik på lærer refleksion og sammenstilling, der efterfølgende kommunikerer tilbage til studenterne for at skabe positiv synergi i det totale kvalitetsarbejde og maksimere udbytte og transparens.*

Kunstnerisk udviklingsarbejde og pædagogisk kompetensudveckling

Komiteen har haft begrænset adgang til information omkring institutionens strategi for og implementering af kunstnerisk udviklingsarbejde og underviseres kompetenceudvikling forud for besøget på Valand. Disse emner blev ikke berørt i de tilgængelige dokumenter på Sharefile, men kunstnerisk- og pædagogisk udviklingsarbejde kom op som tematik i mange af komiteens diskussioner med ansatte under besøget, og komiteen efterspurgte derfor yderligere information fra institutionen før rapporten afsluttes.

Det materiale som blev eftersendt giver et overblik over fordelingen af forskningstid i 2019 (?) mellem underviserne og instrukser for ansøgningsproceduren. Komiteen har ikke haft mulighed for at se en historisk oversigt over prioriteringerne for forskningsfordelingen eller indsigt i de fremadrettede strategier. Fordelingen mellem teori og praksisundervisere, mellem VR bidrag og Valands egen pulje for forskningsmidler/tid og dennes relation til undervisning og pædagogik fremgår ikke af materialet. Komiteen har derfor ikke haft reel indsigt i Valands overordnede arbejde med det kunstneriske og pædagogiske udviklingsarbejde og hvordan det påvirker BFA programmet, og det følgende er derfor alene baseret på den information som komiteen er blevet videregivet af ansatte og ledelsen i møder under besøget og med det forbehold at det ikke repræsenterer det fulde billede.

Fordeling af forskningstid og forskningsmidler

I mødet med underviserne udtrykte de et stort ønske om at bidrage med forskningsbaseret undervisning og at få mulighed for at udvikle deres kunstneriske og pædagogiske kompetencer. Underviserne udtrykte dog også en oplevelse af begrænset transparens i beslutningsprocessen omkring fordelingen af forskningstid, og prioriteringer bag hvilke projekter der blev betragtet som succesfulde forblev uklare for dem. En underviser sagde: “Hvis jeg formår at opnå **ekstra** forskningstid dette år, så vil der mindst gå 5 år før jeg igen vil komme i betragtning”. I instrukserne givet til underviserne omkring ansøgning for forskningstid fremgår det, at Valand skelner mellem “research time” og “artistic development time” og i fordelingsdokumentet uploaded på Sharefile efter mødet fremgår det, at mange undervisere har ansøgt i forkert strategi. Det fremstår derfor som om institutionen allerede er klar over dette er et område som kan udvikles og klargøres fremadrettet.

Det overordnede indtryk komiteen fik i samtalerne med underviserne var, at de savnede opmuntring og støtte i at udvikle kunstneriske og pædagogiske kompetencer og forskning. I komiteens møde med ledelsen blev det formidlet at en forskningsstrategi er under udvikling og underviserne vil blive involveret i at formulere og definere denne. Komiteen betragter dette som yderst positivt, og håber den fælles formuleringsproces kan bidrage til at konsolidere arbejdet og forståelsen af hvad der udgør prioriteringer og praksis for den kunstneriske forskning på BFA enheden. Med større transparens og forståelse for forskningsprioriteringer vil det være muligt at bygge på underviseres store engagement og udvikle dette område, og potentielt skabe en større synergi mellem ny forskning på

institutionen og forankringen af denne i undervisningen, som vil komme de studerende direkte til gode.

Undervisningen på et universitet forventes at være forskningsbaseret, og komiteen finder det derfor afgørende at klargøre kommunikationen omkring dette felt internt i organisationen på alle niveauer, og at få etableret en stærkere fælles forståelse af hvordan BFA programmet og dets undervisere skal engageres i dette arbejde.

I mødet med ledelsen fik komiteen forklaret, at der historisk set foregik en fordeling af forskningstid mellem lektorer og professorer, hvilket gav en mindre procentdel til flere, men ikke muliggjorde udviklingen af større projekter eller strategiske prioriteringer. Et nyt system blev derfor implementeret og i dag skal der ansøges om al forskningstid og kun undervisere i 100% stillinger har 10% forskning/udviklingstid. Da komiteen ikke har fået indblik i arbejdet med den kommende forskningsstrategi er det vanskeligt at kommentere på hvordan denne omstrukturering har fungeret.

Ledelsen forklarede på mødet med komiteen, at kunstnerisk forskning på Valand forstås som forskning der foregår på institutionen primært af undervisere i 100% stillinger, og det betyder at den kunstneriske praksis må foregå udenfor dette fuldtidsengagement, hvilket alle undervisere bliver gjort klart før ansættelse. Denne udlægning af kunstnerisk udviklingsarbejde harmonerer ikke med den udlægning undviserne udtrykte i mødet med komiteen, og komiteen undrer sig over hvordan den i praksis matcher med mandatet for BFA programmet, hvor det erklæres, at fokus er på at skabe socialt engagerede og bevidste kunstneriske praksisser. I programmet står der ligeledes, at det tillægges stor vægt at BFA enheden hovedsageligt undervises af praktiserende kunstnere.

Komiteen oplever ledelsens udlægning på mødet adskiller sig væsentligt fra praksis på andre kunstakademier i Norden, hvor en fast procentsats er tilsidesat i stillinger til kunstnerisk udviklingsarbejde (hyppigt 30-50% for alle større stillinger), og der derudover kan ansøges om ekstra ressourcer centralt til udvikling af kunstnerisk forskning og praksis. Tilgangen til fordeling af forskningsmidler og ressourcer er underlagt procedurer udarbejdet af Göteborg Universitet, men komiteen savner større klarhed over hvordan BFA programmet understøttes af forskningsbaseret undervisning og en tydeliggørelse af forskningsbegreb(erne) som er i spil.

I forhold til rekruttering af undervisere til BFA'en fremadrettet mener komiteen en klargørelse af ovenstående vil være afgørende. Hvilke muligheder findes for undviserne inden for systemet til at understøtte og udvikle deres kunstneriske praksis og forskning, og hvordan bliver forskningen afprøvet og implementeret i undervisningen? Hvordan matcher vilkårene for udviklingsarbejde og forskningsbaseret kunstnerisk praksis med de betingelser konkurrerende kunstakademier i regionen tilbyder deres undervisere?

Rekommendationer

- *Komiteen foreslår den kommende proces for revidering af forskningsstrategi og implementeringen deraf benyttes som et kritisk moment for at forankre en forståelse af kunstnerisk udvikling på BFA enheden og i samarbejde klargøre prioriteringer fremover.*
- *Komiteen anbefaler større transparens og feedback på fordelingen af forskningsressourcer og potentielt at inkludere eksterne ekspertmedlemmer i komiteen der fordeler ressourcerne.*
- *Sammenligning af praksis for forskningstid i ansættelsen og fordeling af forskningsressourcer med andre kunstakademier i regionen og en vurdering af hvordan vilkårene kan risikere at påvirke rekruttering fremadrettet.*
- *En analyse af hvordan fortolkningen af kunstnerisk forskning og udviklingsarbejde matcher mandatet for BFA programmet aspirationer. Alternativt, at BFA programmets mandat tilpasses konsekvenserne af institutionens prioriteringer for det kunstneriske udviklingsarbejde og undervisernes mulighed og vilkår for at fastholde og udvikle en aktiv kunstnerisk praksis og forskning under ansættelsen.*
- *Klargørelse af hvordan det kunstneriske udviklingsarbejde afprøves og implementeres i undervisningen på BFA'en.*

Arbetslivets perspektiv

Professionel udvikling, kunstnerrolle og samfund

Programmet har et grundigt og velformuleret blik på hvad uddannelsen tilbyder i forhold til studenternes professionelle udvikling ('The Bachelor Program in Fine Art in relation to Professional Development'). Dette tager højde for en række både mindre og mere etablerede mulighedsrum for udfoldelse af kunstnerisk praksis efter uddannelse, og hvordan programmet tilbyder tekniske, analytiske og arbejdslivsrelaterede redskaber, der forbereder til et professionelt liv efter uddannelse. Herunder redegøres for bla. økonomiske, kuratoriske, tekniske værktøjer samt mundtlig og skriftlig repræsentation, og for de videregående professionelle og uddannelsesmæssige muligheder programmet forbereder til. Komiteen har indtryk af dette også sted i undervisningen. Der italesættes i dokumentet specifikt et samfundsperspektiv, men uden at dette er formuleret videre end at det er vigtigt at have en kritisk refleksion. Programmet er reflekteret og orienteret omkring professionelle perspektiver og at de indgår i undervisningen med fokus på den individuelle studerende. Men sætter ikke nødvendigvis disse ind i en større kontekst, omkring kunstnerrolle og samfund.

Komiteen oplevede at studenterne har en ikke særskilt begrundet skepsis overfor det de oplever som en akademisering af kunst. Alumni udtaler netop at man er godt forberedt på livet efter Akademiet: '*Ja, igennem for eksempel projektbeskrivelser fik man øvelse i at sætte sprog på praksis. Dette bruges i ansøgninger*'. Under en diskussion med lærere omkring programmets samfundsrelevans formuleredes forskellige perspektiver. En lærer

formulerede spørgsmålet: ‘Do we educate the visual artists to play roles in society?’, mens andre reflekterede på hvorledes politiske og kulturelle samfundsforandringer påvirker undervisningens indhold – for eksempel implementeres en forståelse af ’sustainability’ på kurs niveau. Samlet set lader det dog til at der ikke finder en mere overordnet orientering af programmet sted, i forhold til kunst og samfund i et globalt perspektiv. Her skal det understreges at komiteen oplever at der i undervisningen absolut tilbydes sådanne perspektiver, men at dette sker på individuel basis og på kursniveau, og ikke som resultat af en undervisningsstrategi der også har fokus på kunst og samfund.

Konstnärlig praktik kurs, særligt på andet år, FRGKP3 og 4, tager vigtigt greb med kunstens rolle i offentlighed og opfordrer studenterne til at tage stilling hvordan de interagerer med forskellige situationer som udstillende kunstnere. Både studerende og alumni bekræfter at arbejdslivserfaringer og praktisk og kontekstuel udstillingsvirksomhed fungerer godt både parallelt og integreret i undervisningen. Udstillingssteder på institutionen varetages af studerende og bidrager til at udvikle brugbare kompetencer. I de teoretiske kurs reflekteres der med opdaterede kulturelle diskurser for øje, for eksempel introducerer new materialism posthuman og athropocen tænkning på et samfundsmæssigt niveau.

Komiteen overvejer kunstakademiernes medansvar for at udvikle og definere hvilke roller kunst kan spille i fremtidens samfund. På basis af programmets velfungerende kurser og praksis, er der mulighed for at udvikle kritisk og konstruktiv stillingtagen til hvad kunst kan bidrage med og hvorledes kunstneren kan interagere med fremtidens samfund. Komiteen opfordrer til at programmet samtidig som at det forbereder den enkelte studerende for et professionelt liv efter uddannelse, kritisk undersøger kunstens fremtidige muligheder, diskursivt og praktisk. Komiteen spørger ligesom en af lærerne: ‘Do we educate the visual artists to play roles in society?’ – hvilke roller og hvordan?

Rekommendationer

- *Kan man på institutions/programniveau udpege nøglebegreber i forhold til samfundsorientering, der kan informere undervisningen og diskursen? Såfremt dette allerede findes bør det diskuteres af programledelse hvordan man synliggør og overfører dette til undervisning.*
- *Der ligger elementer af konkret samfundsorientering implementeret i eksisterende undervisning, for eksempel i teori kurs samt i ‘publik och samarbete’, som evt. kan videreudvikles eller danne forbillede for at diskutere og praksisorienteret afprøve den nære fremtids kunstnerroller. Der opfordres til at lærerkollegiet forholder sig i fællesskab til disse perspektiver.*
- *Der opfordres til åben og kritisk italesættelse af fremtidige kunstner roller i et globalt perspektiv i undervisning. For eksempel kan ‘Frank Forum’ formatet bruges som løftestang til en forståelse af kunstnerisk virksomhed, der leder efter nye måder at engagere sig i omverden.*

Likabehandling, jämställdhetsarbete och breddad rekrytering

Aspekter som likabehandling och jämställdhetsarbete finns omnämnt och noggrant besöjt i de dokument som tillförsågs bedömargruppen inför platsbesöket. Det finns ingen anledning att tro att riktlinjer inte efterföljs. Däremot saknas en samlad vision kring breddad studentrekrytering vilket samtidigt skulle kunna förklaras av utbildningens nivå och upplägg.

Studentinflytande

Både undervisare och studerande beskriver studentdemokratiet inte fungerar optimalt i sin nuvarande form, och att det har været vanskeligt at opbygge til et tilfredsstillende niveau sådan som alle parter ønsker. Det fremstod for komiteen som om underviserne ønsker at involvere de studerende mere i planlægningen af undervisningen og andre vigtige spørgsmål vedrørende uddannelsen, men pga. manglende struktur for inddragelse har det været vanskeligt at facilitere. Der findes ikke et fast mødepunkt mellem alle undervisere og studerende på BFA'en, men programansvarlig har et semesterligt møde med studentrepræsentanterne.

Det har været vanskeligt at få studentrepræsentanterne til at møde op og forstå sin rolle som repræsentant på studentgruppens vegne, og komiteen anbefaler at programmet fremadrettet arbejder mere proaktivt med at skabe forståelse for hvad der skal til for at få et studentdemokrati for at fungere. Den nuværende form virker til at tage for givet at alle studerende skal kunne forstå og træde ind i en sådan rolle uden støtte og vejledning, og det matcher ikke institutionens ambitioner for at brede rekruttering.

Programansvarlig og underviserne fremhæver behovet for at arbejde mere proaktivt med at brede rekruttering af nye studerende, administrativt personale og undervisere, og at det er nødvendigt programmet arbejder strategisk med også at tilpasse sig den type praksisser som skolen profilerer sig for at tiltrække. Der foregår pt. et samarbejde med en forskole, hvor flere af programmets undervisere er engageret i at undervise, og det fremstår for komiteen som om det eksisterer en velreflekteret diskussion omkring emnet og en bevidsthed om nødvendigheden af at arbejde med et langtidsperspektiv på dette område.

Utværderingar

Studenterna kan ge en skriftlig anonym utvärdering och en muntlig utvärdering efter varje kurs. Den skriftliga utvärderingen läggs upp offentligt på den interna sidan Canvas vilket andra studenter och personal kan ta del utav. Genom detta system verkar studenterna känna sig hörda och att förändringarna på Akademin Valand sker förhållningsvis snabbt.

Verkstäder och Galleri

Gallerigruppen verkar uppskattas vara studentdriven men eftersom den verkar svag i nuläget kan Akademin Valand behöva ge den mer stöd.

Verkstäderna är väl omhändertagna men det finns en otydlighet kring hur de kan användas över programmen.

Rekommendationer

- *För att behålla anonymitet (eftersom att alla inte har svenska som moderspråk) rekommenderas att ha en konsult med tystnadsplikt som översätter/neutraliserar feedbacken vilket gör att engelsktalande eller studenter med skrivsvårigheter ej blir utpekade.*
- *Alternativt använda sig av graderingsenkäter, där man markerar ett värde. Studenten bör kunna tillägga med egna ord också men då får detta ske som rekommendationen ovan för att förbli anonym.*
- *En terminsutvärdering där studenterna får möjlighet att "önska" framtida kurser/media.*
- *Anställ en personal som kan hjälpa studenterna med administrativt arbete för Gallerigruppen som planering, budget m.m.*
- *Hur får studenter tillgång till verkstäderna (över programmen HDK, Valand) bör informeras på ett tydligt t.ex. genom Canvas, mejl, och möten med hela institutionen. Informera även här hur man går tillväga för att söka ekonomiskt stöd från universitetet.*

Studentkåren

Kommittén upplever studentkåren som svag. Efter sammanslaget mellan HDK och Akademin Valand kan kåren bli starkare. Möten med nämnder är ett betalt arbete. Kårstyrelsen får ej betalt för sitt arbete men kåren får en budget på 12 000 kr per år att använda till valfritt ändamål. Att påverka Akademin Valand genom Konstkåren verkar ej vara största prioritet, kanske för att det finns de skriftliga och muntliga utvärderingarna.

Att vara studentrepresentant i en rekryteringsprocess är oftast inte arvoderat.

Antagningsprocessen är inte dokumenterad och endast en student medverkar i processen. Det är inte alltid transparent hur studentrepresentanter väljs ut.

Rekommendationer

- *Kåren bör synliggöras för studentgruppen.*
- *Ett möte en gång per termin där där studentrepresentanter, studenter, lärare och ledningsråd medverkar. För att ge en tydlighet hur nämndernas arbete påverkar. Där studenter kan påverka planeringsarbete för både HDK och Akademi Valand.*
- *Ge kåren mer budget för att engagera fler studenter.*
- *Studenter bör ingå i rekryteringsprocess och avlönas enligt avtal.*
- *Antagningsprocessen bör diarieföras eftersom den saknar transparens (om något olämpligt sker i en antagningsprocess är det problematiskt att det inte finns något dokumentation).*

- *Utöka studentrepresentanternas antal i antagningsprocessen för att ge en diversitet i urval av samtidskonst samt stärka studentens position och självförtroende.*
- *Studentrepresentanter bör alltid väljas genom en transparent process t.ex. genom lottning.*

Arbetsmiljö för studenter

Arbetsmiljö

De studenternes generelle respons på hvordan de oplever undervisningsmiljøet på uddannelsen er positiv – Akademiet er præget af aktivitet og samtale. De oplever dog også en række underordnede udfordringer i programmets undervisning.

Studenterne responderer positivt på deres egen oplevelse af at studere fuld tid (dette vurderes af komiteen som positivt, da netop balancen i mellem praksistid og strukturerede undervisningsaktiviteter er en af de gennemgående udfordringer i arbejdet med den skandinaviske akademi model). Studenter såvel som undervisere udtrykker et behov for en tydeligere og mere transparent programstruktur. Begge parter pegede på at en fungerende kommunikationsplatform kan blive vigtig – her afventes integrering af 'Canvas'.

Psykisk ohälsa och trygghet

Universitetet har haft en upphandling med Studenthälsan som har erbjudit psykologiskt stöd till studenter vid behov. Kommitten uppfattar från den studentgrupp de träffat och alumni att det inte finns en klarhet vem studenterna ska kontakta om något otryggt sker på universitetet.

I nuläget saknas det ett socialt rum för HDK och Akademi Valand.

Hjälpmedel till studenter med funktionsvariation informeras via Canvas.

Rekommendationer

- *Erbjuda valbara kurser som sträcker sig mellan 1-5, detta skapar mindre hierarkier, nya möten för studenter och en givande lärande process.*
- *En tydlighet i vem man ska kontakta om man känner sig otrygg på universitetet, informeras till studenterna när de börjar på universitetet, sedan via canvas och upprepas vid uppstart av varje termin.*
- *Skapa en sällskapsyta för HDK- och Valands studenter*
- *Informera och påminn studenter med funktionsvariation om hjälpmedel via mejl och Canvas.*

Avslutning

Ovanstående bedömning har gjorts utefter Göteborgs universitets ”Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning” och följande kriterier har beaktats i förhållande till rapporten:

- att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål
- att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum
- att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet
- att lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll
- att utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov
- att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen
- att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger
- att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

Den externa bedömargruppens uppfattning är att dessa kriterier efterföljs i stora drag men att det finns rum för förtydligande, utveckling och viss förbättring. I förhållande till bedömningskriterierna rekommenderar bedömargruppen att fem punkter bör prioriteras i följande ordning såsom redogjorts för i rapporten:

1. Undervisande lärares tilldelning av institutionsfinansierad forskningstid
2. Undervisande lärares förvaltning av kompetensutvecklingstid
3. Studenters tillgång till feedback och handledning av undervisande lärare
4. Skapa samsyn om teoriundervisning mellan undervisande lärare
5. Öka studenters deltagande och bidra till studentinflytande

Bilaga 1. Schema för platsbesöket

Schema platsbesök fri konst 29-30 januari 2020

Dag 1

09.00-10.30 Möte med institutions-/programledning

Sarah Tuck - enhetschef

Jeuno Je Kim - programansvarig

Hans Ekelund - viceprefekt utbildning

10.30-12.00 Möte med studenter. Exempel på studentarbeten samt rundvisning i husets olika lärmiljöer:

Oscar Häggström, student

Emely Hansson, student

Maria Elisabet Hedenskog, student

12.00-13.00 Lunch

13.00-13.30 Fortsättning möte med studenter. Exempel på studentarbeten samt rundvisning i husets olika lärmiljöer.

13.30-16.30 Möte med lärare:

Lärarrepresentant kurser i kulturteori: Arne-Kjell Vikhagen

Kursansvarig examenskurs: Leslie Johnson, Ann Charlotte Glasberg Blomqvist

Lärarrepresentant konstnärlig praktik: Josefina Posch

Lärarrepresentant valbar kurs: Kjell Caminha

Dag 2

09.00-10.30 Möte med 2 alumner

Anne Lindegaard Møller, gick ut 2018 (Skype)

Hedvig Schroeder, gick ut 2019

10.30-12.00 Bedömagruppen förbereder återföring till fakultetsledning och institutionsledning/motsvarande

12.00-13.00 Lunch

13.00-15.00 Återföring till fakultetsledning och institutionsledning/motsvarande

Troels Degn Johansson - prefekt

Sarah Tuck - enhetschef

Jeuno Je Kim - programansvarig

Hans Ekelund - viceprefekt utbildning

Teknisk chef/representant verkstäder-teknik

HR, Vice Dekan utbildning

Bilaga 2. Översikt skriftligt bedömningsunderlag

Det skriftliga bedömningsunderlaget omfattade 14 mappar, med följande innehåll:

1. Innehåller programansvarigs läsanvisning gällande hur underlaget förhåller sig till utbildningen. Samt övergripande kommentar rörande utbildningen.
2. Utbildningsplan version från 2019-06-18. Senaste revideringen gällde en ändring kursstrukturen. Dokument med sammanfattning av förslag att revidera utbildningsplan inkluderad. Utbildningsplanen inrättades 2006-11-20.
3. Innehåller kursguider för aktuell studentkull, kursplaner samt en översiktsbild av programmet "sekvensschema". Included are both the current and old theory kursplans and kursguides for comparison.
4. Innehåller instruktioner för den sökande med bedömningskriterier, statistik över sökande samt uppgifter om genomströmning.
5. Redogörelse för var i programmet (vilka kurser) de nationella examensmålen undervisas, fördjupas samt examineras.
6. Info om vissa nyckelkurser. FREGX1 – Examenskurs, FRGKK3, FRGKK4, FRGKP1, FRGKP5, FRGKP3
7. Mappen innehåller fyra studentarbeten uppdelat på essä och examensarbete samt riktlinjer för examenskursen
8. Mappen innehåller kursrapporter från åren 2016–2019, vilka utgörs av ifyllda anonyma enkäter med fritextsvar och en analys av kursansvarig lärare.
9. Sammanställning av undervisande personal på programmet 2016–2020
10. Externa samarbetsprojekt redovisas.
11. Programmets förhållande till arbetslivet redogörs för.
12. I denna PM beskrivs Konstnärliga fakultetens kontinuerliga kvalitetsarbete med fokus på terminsvisa och årliga aktiviteter som syftar till kvalitetsutveckling.
13. Del av kvalitetsarbetet som ej är implementerat ännu. Detta är ännu inte implementerat på Akademin Valand, men vi har inkluderat dokument som pekar på vad som har diskuterats redan med studentrepresentanter, kursansvarig lärare och programansvarig.
14. Mapp med övriga dokument som kan läsas för kännedom. Så som:
 - Fri konst BA Programme Inventory
 - Uppföljning Fri konst Kandidat Gbg universitet
 - Verksamhets- och handlingsplan, Akademin Valand 2019